

IRAK

BAGDADETIK BAVARIARA, IRAKEKO BIKOTE BATEN ETA BERE UME JAIOPERRIAREN ODISEA LAZGARRIA

France Presse agentziako talde bat beraiekin batera joan da Grezia eta Mazedonia arteko muga zeharkatu zutenetik. Bavaria Alemaniaren hegoaldean dago. Iritsi berrian, bizitza berriaren hasiera ospatu nahi dute. Tren eroso batean doaz, Viena-tik Munichera doazen exekutibo eta turistekin batera. Orain barre egiten dute, astebeteko odisea amaitu eta gero.

Ordu batzuk lehenago ikusi zuten, trenak zuen mapa batean, Alemanian zeudela, arriskurik gabe, alegia. «Lortu dugu, azkenean», esan zuen 27 urteko Ahmad-ek. Bagdaden zituen etxea eta arropadenda saldu zituen, Alia emaztea (26 urte) eta Adam txikia Europara eramateko. Aste luze horretan bikotea ia atxilotu egin zuten muga zeharkatzerakoan; gau bat kale gorrian pasatu behar izan zuten; beste batean lapurrei iskin egin zieten;

Azkenean ere! Iritsi dira Ahmad eta Alia Alemaniara, lau hilabeteko umea besoetan dutela. Atzean geratu dira Irakeko bikote honek bizi behar izan dituen zorigaitzak. Bonbetatik ihes egiteko, zuten guztia saldu zuten.

eskrupulurik gabeko trafikatzaleekin negoziatu izan dute; egun bat egin zuten eguzkitan kiskaltzen, Adam motxila batean zutela; gauean hotza pasatzea tokatu zitzairen; errenkadan jarri ziren agintarien aurrean izena emateko... Eta hori guztia, ia inolako laguntzarik jaso gabe.

AFPk ia 2.500 kilometro egin zituen bikotearekin. Oso bidaia arriskutsua, trenez, autobusez eta oinez egindakoa. Giza-kion aurpegirik txarrena ezagutu behar izan dute gazteek egunotan.

Hungariara sartzean, arnasari eutsi behar izan zioten, ilargiaren laguntzarekin trafikatzalearen atzetik oinez zihoazela.

Harrapatu eta erregistratuz gero, Europako iparraldeko estaturen batera iristeko aukerak murriztu egingo zitzaizkiekeen.

Alemanira iristeko 9.000 euro gastatu dituzte. «Ez dugu gauza handirik eskatzen: besteak bizi diren bezala bizi nahi dugu, tentsiorik gabe, estresik gabe, beldurrik gabe», dio Ahmad-ek leher eginda.

Iraketik ihes egiteko erabakia aspaldi hartu zuten, 2014ko otsailean. Orduan eman zioten elkarri ezkontzako hitza. Handik hamar egunera jatetxe batean afaltzen ari zirela, «leherketa bat izan zen eta edalontzi guztiak aurpegian txikitu zitzaizkigun». Zauriek utzitako orbainak

ikusten zaizkie oraindik, batez ere Aliaren aurpegian. Emakume hau Unibertsitateko irakasle baten alaba da, baina jihadistek ikasketekin jarraitzea galarazi zioten. «Eskolan nintzela, gizon armatu batzuek eraso egin zidaten. Hijaba (islatiar zapia) jantzi ezean, hil egingo nindutela esan zidaten», dio kamiseta bat, jeansak eta kiroletako oinetakoak daramatzan gazteak. «Gutxienez gure amestetako batzuk betetzea espero dugu», esan zigun Serbian.

Aliaren gurasoek bidaia arriskutsuegia zela eta ez joateko esan zioten, baina gazteak ez zuen beste irtenbiderik ikusten. Turkian zeudela Greziara eramango zituen ontzia ikustean, Ahmad-ek ere Irakeraitzultzeko esan zion Aliari. Emaztearentzat zein umearentzat gogorregia izango zela uste zuen. «Elkarrekin bizi edo elkarrekin hil, ez dago beste aukerarik», erantzun zion emakumeak. Baina Budapestera iritsi ziren goizean zalantza ugari sortu zitzaizkion, paperik ez izateagatik hotelik aurkitu ezinik ibili ziren egunean. Trafikatzaleak putetxe batera sartzeko ahalegina egin zuen. «Ezin diot kontatu amari hemen bizitzen ari garena; atsekabe handiegia izango litzateke berarentzat», esan du begiak malkotan dituela. Beraien kontura aberastu nahi zuten pertsona asko ezagutu dituzte. Tra-

Afganistango herritarrak, Kabulgo eraikin ofizial batean, pasaporte berrien zain. Shah MARAI | AFP

AFGANISTAN

AFGANISTANDIK IHES EGIN NAHI DUTENAK ERE, EUROPARA BEGIRA

Mirwaisek hogeitau urte besterik ez ditu, baina erabakia hartua du: Europara egin behar du ihes, Afganistanen jarraitzea berarentzat arriskutsuegia da-eta. Horregatik joan da Kabul hiriburuko eraikin batera, bertan pasaportea egingo diotelakoan. Bere egoera berean dauden makina bat pertsona aurkitu ditu bertan, Asiako erdialdeko herrialde hau baita Europara paperik gabeko iheslari gehien bidaltzen dituenetako bat: bigarrena, Siriaren atzetik gaur egun.

«Uhateak zabalik daude, Europaraino iristeko gure aukerarik onenaren aurrean

fikatzailleak alde batetik, eta botila bat ur edo ogitarteko baten truke diru asko eskatzen zietenak, bestetik.

Hungaria utzi eta Austriara sartzean, larri ibili ziren muga. Beraiekin zihoa-zen sei pertsona atxilotu zituzten. Une haietan, korrika ari zen aita jolasean ari zelakoan, umea barrez lehertzen zegoen.

Ihesean ibiltzearen eraginez, Alia umearentzako esnerik gabe geratu zen eta txikiak gogotik negar egin zuen. Ahmadentzat, egoera jasanezina. Aliak, berriz, alde ona ere ikusten dio bizitakoari: «Zenbat eta gogorragoa bidaia, orduan eta indartsuagoa da gure harremana».

Vienan bikotea seguru sentitu zen. Han izan zuten nora joan behar zuten aztertzeke lehen aukera. Kolonia hautatu zuten, bertan Ahmaden arreba bat bizi delako. Baina Munichen atxilotu egin zituzten, eta iheslariak hartzeko zentro batera eraman. «Leku hau leporaino dago, bi familia sartu gaituzte gela txiki batean. Iritsi ginen arropa bera dugu jantzita», kontatu du Ahmadek. Egoera horretan hilabete asko egin ditzakete, azken bolada honetan iheslari asko iritsi baita Alemaniara. Erabat lasaitzeko aukerarik ez, oraingo.

Serene Assir (Afp)

Ahmad eta Alia, telefonoz Bagdadera deitzen, irailaren 3an Austriatik Alemaniara eraman zituen trenean.

Aris MESSINIS | AFP

gaude», dio afganiar gazteak. AEBetako Armadarentzat itzultzaile lanak egiten zituen ekialdeko Kunar probintziako base batean, baina alde egin behar izan zuen, talibanak erabat infiltratuta baitzeuden instalazio haietan.

Estatubatuarentzat lan egin duten beste afganiar askok bezalaxe, berak ere talibanen mehatxuak jaso ditu. Horiek igorritako eskutitz bat darama eskuetan, pasaporteak egiteko garaian lagungarri izango zaiolakoan. AEBetara joan ahal izateko bisa berezi bat eskatu zuen, baina ez du erantzunik jaso.

ALEMANIAKO HERRITARREN PANKARTAK

Aurreko astean, telebistan Alemaniako dozenaka herritar, pankartak hartuta, iheslarietara ongi etorria egiten ikusi zitue-nean, Mirwaisek pentsatu zuen ezin zuela horrelako aukera bat alferrik galtzen utzi, eta berehala joan zen bere pasapor-tea berritzera.

AEBetara sartzeko bisa iristen ez ba-zaio, eta ez dirudi iritsiko zaionik, Alema-niara joan nahi du, Iran eta Turkiatik ba-rrena. Ez du baztertzeko trafikatzaileraren bati dirua ordaindu behar izatea.

«Alditu dut Alemanian siriarrak izaten dutela lehentasuna, baina afganiarrok ere aukera ona dugulakoan nago», esan dio kazetariari pasaporteak egiteko bule-

goan zain dagoela. Itxaropen bera dute ondoan eserita dituen dozenaka lagunak.

Afganistango gatazkaren azken kapituluak orain 13 urte hasi ziren, AEBek herrialdea inbaditu zutenean. Talibanak kendu zituzten agintetik atzeritarren tropek, baina egonkortasunaren tankera-ko ezer eraikitzeke gaitasunik ez zuten erakutsi estatubatuarrak ezarritako agin-tari berriek, eta gerrak bere horretan ja-rraitu zuen. Etenik gabe. Atzeritarrek zi-ren agintari berrien sostengu bakarra. Baina Kabulgo Gobernuari laguntzen zion NATO erakundeak alde egin zuen Afganistandik, eta ondorioz herritar as-ko asilo politikoa eskatu dute Mendebaldeko herrialdeetan. NBEak emandako datuen arabera, iaz %65eko hazkundera izan zuen asilo politikoa eskatu duten afganiarren kopuruak, eta aurten joera in-dartu egin da eta 50.000 afganiarretik gora iritsi dira dagoeneko Europara.

Testuinguru horretan, Hamid Karzai presidente ohiak gazteei herrialdetik ez joateko eskatu die: «Herrialdean geratu

eta eraiki ezazue. Herrialde honek behar zaituzte».

«Jendeari geratzeko eskatzeak ez du ezertarako balio», Richard Danziger IOM Migrazioen Nazioarteko Erakundeko zu-zendariaren esanetan. Bere ustez, Afga-nistango agintariak ihes egin nahi dute-nekin zuzenean hitz egin beharko lukete, zerbait lortu nahi bada.

ETXE ATARIAN UTZITAKO MEHATXUA

Izan ere, Mirwais gazteak erakusten di-gun papertxoak ez du zalantzarako tarte-rik uzten: «Atzerriko fedegabeentzat lan egiteagatik lepoa moztuko dizugu». Tali-banek berari igorritako idatzia da. Etxeko atarian itsatsita utzi zuten. Oso kontuan hartzekoa, horiek askotan erakutsi baitu-te mehatxuak betetzeko gauza direla.

Tankerako hausnarketak eginda abiatu zen Kunduz Afganistango iparraldeko hi-ritik Mohamad, baina oraingoz bidaia Hungarian amaitu zaio, Serbiako muga-ren ondoan dagoen Roszkeko iheslari kanpalekuan. Hotza, gosea eta ezintas-

na jasan beharra tokatzen ari zaio: «Bu-rusiak behar ditugu gaua pasatzeko, den-datan hotza ikaragarria da-eta».

Mohamaden anaiak Alemaniako Ar-madarentzat egiten zuen lan Afganista-nen eta gaur egun Europako herrialde aberatsean bizi da. Berarengana joan nahi du anaia gazteak, baina Hungariako segurtasun indarrek harrapatu eta ber-tan sartu zuten, gutxieneko baldintzak eskaintzen ez dituzten instalazioetan.

Pakistandik, Siriatic, Iraketik eta Afga-nistandik ihes egindako familia ugari sartu dituzte kanpalekuan, lokatza nugu-si den puntuan. «Bizitza salbatzeagatik egin nuen ihes, talibanek mehatxatu egin naute-eta», azaldu du.

Hungariar segurtasun indarrek jarri dieten eskumuturrekoa erakusten dute iheslari batzuek, bisitariei tabakoa edo janariak eskatzeko, baina berehala hur-biltzen dira poliziak errefuxiatuei ezer ezin zaiela eman esatera.

Bidaia porrot egiten duenean Kabulgo bulegoan zain daudenek ez dute ho-rrren berririk izaten. Bai, ordea, iheslaria nahi zuen lekura iristean. Haji Popalek 65 urte ditu. Bederatzi seme-alaba hazi ditu eta une honetan gauza bakarra du buruan: «Alde egin behar dugu».

Anuj CHOPRA (Afp)

Estatubatuarentzat lan egin duten beste afganiar askok bezalaxe, berak ere talibanen mehatxuak jaso ditu. AEBetara joan ahal izateko bisa berezi bat eskatu zuen Mirwaisek, baina ez du erantzunik jaso.